

Verksamhetsberättelse för Naturskyddsföreningen i Falun 2021

Medlemmar

Följande antal personer har varit medlemmar under 2021 (jämförelse med 2020 inom parentes): Totalt antal medlemmar är 1849 (1885).

Tappet förklarar rikskansliet mest som en effekt av pandemin.

Styrelsen

Efter årsmötet i mars 2021 har styrelsen bestått av följande medlemmar:

Christine Riedwyl –ordförande
 Chris Bales –kassör
 Birgitta Johansson – ledamot
 Eva Bååth-Holmqvist – ledamot
 Madelaine Johansson- ledamot
 Jon Frank - ledamot
 Petter Cohen-suppleant

Så här arbetar styrelsen i Falun i allmänhet och under pandemiåret Styrelsen försöker sprida ansvaret inom gruppen. Man turas till exempel om med att ordna och leda möten, anteckna och följa upp det som beslutats. Mötena har till huvuddelen genomförts via Zoom. Möte hålls normalt en gång i månaden eller 10 gånger per år. Däremellan kan mindre arbetsgrupper träffas. Ambitionen är att låta lusten till arbetet vara viktigare än plikten till uppgifterna.

Ordförande strävar efter att delegera uppdrag och kontakter till andra styrelsemedlemmar eller till andra i föreningen. Tanken är att den som har mest sakkunskap eller intresse i en fråga fortsättningsvis utgör ansikte utåt mot allmänhet och media i de frågor där föreningen är aktiv.

Styrelsen bedriver också en viss lobbyverksamhet. Man har bland annat regelbundna träffar med kommunledningen. Här försöker styrelsen följa upp vallöften och andra utfästelser. Styrelsen jobbar med medlemmarna som mottagare och ordnar bland annat föreläsningar, lärande utflykter, medlemsträffar och naturupplevelser. Man arbetar också med att göra föreningens ståndpunkter kända för allmänheten genom insändare, initiativ till offentliga debatter, föredrag och publicering av politiska enkäter.

Under det gångna året har styrelsen haft 10 reguljära möten och ett konstituerande möte. From april har vi förlagt mötena utomhus eller genomfört dem digitalt via zoom.

De negativa effekterna av Corona är först och främst de uppenbara - att aktiviteter ställs in, men även att styrelsen inte kan uppbåda samma drivkraft när de inte får träffas. Positivt är dock ett generellt uppsving för utevistelse. Föreningen kan på sikt dra nytta av det ökade intresset för utevistelse och natur.

Nedan följer en kort redovisning av våra arrangemang under året, indelad enligt de fyra områden (hållbar konsumtion/hållbar kommun/hållbar landskapsvård/ hållbar föreningsutveckling) i vår verksamhetsplanering, som vi fortlöpande uppdaterar.

Hållbar konsumtion

4/5 Cirkulär ekonomi – bromsmedicin eller botemedel?

Fjärde och sista seminarium i vår seminarierie om grön ekonomi som anordnades tillsammans med Högskolan Dalarna.

<https://dalarna.naturskyddsforeningen.se/var-grona-ekonomi/>

Det var 94 deltagare och de som svarade på utvärderingen var nöjda, liksom panelisterna. Presentationerna och paneldebatten kan ses i youtube via länken ovan.

mars/april- kampanj om fossilfria pensioner

Birgitta deltog vid ett webinarium, Pensionsförvaltaren har ändrat sina placeringar, andelen i fossila verksamheter har minskat och är nu bara några få procent. Inte lika problematiskt längre.

13-16 maj Fossilfri tipspromenad

Under Kristi himmelfärdshelgen fanns det ett quiz i stadsparken till temat hur våra pensioner påverkar klimatet.

11/9 Digital kick-off på riks inför valaktiviteter

Det var det första av flera planerade möten med två fokusområden fossilförbud och skogsbruket. Inför valet kommer föreningen att fokusera på dessa två områden.

2 /10 Prylbytdag på Gamla Elverket

Ett 70-tal personer kom och bytte max fem prylar. Vi hade inför dagen annonserat i Annonssbladet och Madelaine skrev en insändare som publicerades i Dala-Demokraten. Ett uppskattat evenemang. Efter en timme hade stormen lagt sig.

26/11 Black friday

Intervju av Birgitta i P4 Dalarna 26 nov angående Black Friday:

<https://sverigesradio.se/avsnitt/1831184>

11/12, Vetenskapslördag på Dalarnas museum

En dag med fokus på FN:s globala mål för hållbar utveckling. Under dagen fick vi bland annat ta del av föreläsningar om befolkningsfrågor, kärnkraftsavfall och hållbart lärande. Vår förening var medarrangör för detta event.

Miljövänliga veckan, v 40

Under v 35 anordnades en digital upptakt där Christine och Madelaine deltog. Temat för årets vecka var "Ta vara på det vi har" och under upptakten fick vi ta del av fakta och inspirationsmaterial,

Klädbytdagen

Klädbytdagen som anordnats varje år sedan 2013 fick återigen ställas in på grund av pandemin. Christine genomförde dock för andra gången ett miniklädbyte med ett tiotal deltagare i sin trädgård.

Det har kommit igång en så kallad vandrande klädkasse i Falun, ett koncept, som går ut på att byta kläder. Den finns på facebook.

Christine var med på webinarium kring kläders miljöpåverkan.

Studiecirkel om klimatet

Cirkeln som startade våren 2019 har fortsatt under året med 7-8 deltagare, ett samarbete med Studieförbundet.

Hållbart landskap

23/1 Isbjörnsträff vid Stångtjärn

Under några timmar denna lördag kunde nyfikna barn och deras föräldrar träffa vår isbjörn och några andra från föreningen (vid Stångtjärn) och få lite blåbärssoppa (tillsammans). Björnen berättade om de problem som uppstår för hen (Birgitta) på grund av klimatförändringarna. Vi delade ut en egenproducerad broschyr om pågående och framtida klimatförändringar i Dalarnas klimat.

27/2- 14/3 Naturbingo

Under denna tidsperiod fanns det en bingobricka utlagd på hemsidan och facebook med vårvinterrelaterade uppdrag.

17/4 Vandring i Lustebo

Vandringen var så pass populär att det bildades två grupper. Skall göras om igen under våren 2022

7/4 och 21/4 Kortkurs i mossor och lavar för nybörjare

Under Urban Gunnarssons kunniga ledning lärde sig 7 deltagare mycket om mossor och lavar. Vid första tillfället gick vi runt i Rottneby Naturreservat, en renodlad tallskog, och hittade de vanligaste arterna. Vid andra tillfället träffades vi i Sanders Gammelskog. Det är en mycket frodig blandskog, där vi hittade ett flertal andra arter, framför allt många arter vitmossa.

2 maj Fagning på Stadsparkensängen

Ängen blev fager, tack vare insatsen av ett tiotal glada och flitiga deltagare.

9 maj Fagning i Sågsbo

Grenar samlades in och mossa och gamla löv krattades upp.

Vandring längs Törnbergsväg (Grycksbo-Rogsjön)

Endast 3 deltagare

22 maj - Biologiska Mångfaldens dag

Det var 6 vuxna och 2 barn som under kommunbiologen Pär Karlssons sakkunniga ledning gick runt i Rottneby Naturreservat. De tittade på växter och fick höra historien om reservatets dramatiska tillkomst. En deltagare tog Naturfalken på 50 arter (= tornfalken).

Levande trädgårdar, 28/4, 12/5, 20/5 , 9/6, 16/6

Ellen och Birgittas kurs "Levande trädgård" . Gruppen besökte olika trädgårdar i kommunen, där man jobbade praktiskt och diskuterat hållbart odlande . Fem träffar genomfördes framgångsrikt vid olika väderförhållanden. Slutord – en bra kurs.

20/6 De vilda blommornas dag

Vi marknadsförde DABS arrangemang i Stämhöjens Naturresevat i våra kanaler.

11/7 till 15/8 Sommarbingo

Under denna tidsperiod kunde man ladda ner en bingobricka från hemsidan och facebook och göra en bingo med sommar relaterade uppgifter. Det fanns möjlighet att vinna antingen en årsbok eller en bilderbok för barn.

7/8 Slåttern i Sågsbo

Fem personer deltog. Ett ungt nyinflyttat par från Bjurs dök upp. De hade sett ett facebookinlägg i Bjursåsgruppen. Det konstaterades återigen att vi behöver bli fler som hjälps åt med slåttern!

14/8 Slåttern på Stadsparksängen.

Det var 13 deltagare, bland annat en passant, som gick förbi och deltog spontant. Arbete blandades med socialt umgänge, det fina vädret bidrog till den fina stämningen. Christine hade skrivit ett inlägg på Region Dalarnas intranät efter evenemanget med syftet att uppmärksamma sjukhuspersonalen på ängen.

Övrig skötsel av ängen under hösten

Under hösten har en grupp på 3-6 personer träffats en gång i veckan för att under några timmar röja sly och mindre träd i anslutning till ängen. Bland annat har den omgivande stenvuren frilagts.

Informationsskyltar

Informationsskyltar till både ängen i Sågsbo och till ängen i Stadsparken färdigställdes. Anders Gottberg ledde arbetet med att skriva texter, hämta in illustrationer, layout mm. En stor del av arbetet gjordes ideellt. För Sågsboskylten fick vi stor hjälp med layout av Länsstyrelsen eftersom ängen där är Natura 2000-område. För ängen i Stadsparken köptes en del tjänster in.

Bilden är en liten del av skylten som är uppsatt på ängen i Stadsparken.

14 /8 - Bioblitz i Säterdalen

Natursnokarna (Eva B) deltog med barnaktiviteter, bl.a. naturbingo. Många deltog.

4/9 Svamputflykt i Stadsparken I samarbete med föreningen Skogsrisikan

Ett tjugotal personer letade efter olika svampsorter och fick därpå en genomgång av kunniga mykologer.

4-5 september - Mässan Trädgård och Uteliv

Mässan ägde rum på Gamla Staberg. Eva och Madelaine Johansson deltog med utställning av spår efter djur, naturbingo och bi-quiz. Vårt bord blev välbesökt av många glada och vetgiriga mässbesökare.

12/9 Utflykten till Rogsån

Den planerade utflykten med Lina-Sofia Lundin blev tyvärr inställd

2/10 Utflykt till Lurån

En fantastisk tur med den kunniga guiden David Lundvall och runt 25 deltagare.

Träff med vindkraftsbolag

Richard Holmqvist och Chris Bales var med på ett möte med företaget OX2 som vill jobba så hållbart som möjligt. Deras koncept är att den ökade kostnaden för att göra det mer hållbart, t.ex. genom att skydda närliggande skog av högt biologiskt värde skulle föras över till investerarna. Konceptet är dock ny. De frågade efter idéer för sådana områden och ev. samarbete, men det ledde inte vidare till något.

Natursnokarnas aktiviteter

Pandemiåret 2021 har ställt till en del trassel även för Natursnokarna.

Första träffen, som skulle varit 14 feb., ställde vi in. Vi hann inte med att anpassa oss efter att restriktionerna för utomhusevenemang kommit.

Inför träff 2, Träd och knoppar, den 14 mars, ville vi att man skulle anmäla sig. En familj anmälde sig, men ingen kom.

Till träff 3, Fåglar, ville vi också ha in anmälan. Några anmälde sig och några fler kom. Men vi rymdes alla inom restriktionerna (8 barn och 7 vuxna). Det var en varm och solig dag och vi tittade och lyssnade efter fåglar. Vi hann även med en lärorik skattjakt.

Den 30 maj, tema Arter, hade vi planerat att fira att vi fått 2020 års kommunala miljöpris och bjudit in både gamla och nya snokare. Även nu gällde anmälan. det kom sammanlagt 7 vuxna och 9 barn, så det blev mycket tårta över. Förutom att äta tårta letade deltagarna efter arter på naturbingo och några tog Naturfalken. En lyckad dag ändå med de få som var där.

Hösten blev bättre ur coronasympunkt. Utan anmälan hittade deltagarna tillbaka. Vid första träffen i sept. deltog 22 barn. Det handlade om småkryp och vi hittade bl.a. två vackra leopardsniglar och en groda som upphittaren pussade. Men det blev ingen prins!

Vid träffen den 3 oktober pysslade vi med sådant som man hittar i skogen. Vi gjorde trollspön och mobiler och innan regnet blev för häftigt, vimlade det av Harry Potter-kompisar på ängen. 11 barn deltog.

På novemberträffen pratade vi, som vanligt, om vad djuren gör på vintern. Vi tillverkade sedan fågelmatare och hängde upp godsaker till fåglarna i skogen. Nu bjöd vi också på korv med bröd. 12 barn och 8 vuxna njöt av träffen.

Ledare under året har varit Eva Allhed, Ulla Raattamaa, Vanja Larsson, Eva Wåhlstedt (våren) och Eva Bååth-Holmqvist.

4 (6)

Hållbar kommun

Under året har vi svarat på några viktiga planremisser. Det handlar om en lokaliseringstrategi för handeln i Falun. En "Förjupad översiktsplan för Runn mm" och en "Fördjupad översiktsplan för landsbygden". Remissvaren finns på hemsidan. Till de två förstnämnda planerna har även debattartiklar införts i Falukuriren/DT.se

Vidare har vi bedrivit omfattande lobbyarbete mot politiker i Region Dalarnas fastighetsnämnd och politiker i kommunens Miljö-och byggnadsnämnd med anledning av planerna på att bygga höghus intill Stadsparken. Planerna har också affischerats i Stadsparken på vårt skyltställ och en debattartikel har införts i Falukuriren/DT.se. Vi var tidigt ute i processen, men ändå för sent. Planbesked beslutades bara ett par veckor efter att planerna presenterats av Kopparstaden. Kommunen har därefter beställt en ny detaljplan för området. Stadsparken är en grön lunga i staden och fortsatt opinionsbildning är aktuell. Den informationsskylt som satts upp och behandlar ängsbruket historiskt och vad vi gör idag kan bidra till att medvetenheten om platsens betydelse ökar bland allmänheten. Den kan också vara en del av opinionsbildningen för att hindra eller minska den nya bebyggelsen. Till saken hör att ny bebyggelse för detta område inte finns utpekad i översiktsplanen.

4/5 Webinarium om klimatarbete med Blekinge länsförbund.

Anders berättade om vårt medborgarförslag om kartläggning av utsläpp, klimatkompensation mm.

2/6 Möte med kommunledningen Birgitta, Chris och Anders

träffade Joakim Stork och Cecilia Berg (hållbarhetsstrateg). Man diskuterade, men det ledde inte till någonting konkret.

Vid mötet framkom dock att det har skett en stort omtag av hur man ska styra klimat- och miljöarbetet i kommunen. Det är inte enkelt att förstå hur bitarna faller på plats och också svårt att värdera effekterna av olika åtgärder. Vad som är skarpa åtgärder och vad är mest politiskt lull-lull.

Ett framsteg i kommunens klimatarbete är att man har antagit en koldioxidbudget. Den är fokuserad på de sk kommunterritoriella utsläppen enligt en modell som utarbetats av forskare i Uppsala och kan laddas ned från [denna hemsida hos kommunen](#). I den tar man inte tillräcklig hänsyn till konsumtionsbaserade utsläpp. Man anser att det är för svårt att räkna in. Föreningen förordar att man arbetar efter den sk Järfällamodellen, där denna aspekt väger tyngre. För att planen ska bli kraftfull krävs dock en handlingsplan och en tydlig tidplan!

27/9 Möte med kommunledningen

Chris och Birgitta deltog. Chris tog upp punkter om Agenda 2030, vilka mål ska sättas? Just nu är de övergripande, men ännu inga detaljmål formulerade. För varje mål måste en budget sättas och medel anslås. Målen kan försvagas av att konsensus behövs kring utformning och finansiering. En bedömning är att Borlänge ligger före i arbetet, Falun har lite långsammare tempo. Inför valet kan man eventuellt upprätta en jämförelse mellan Borlänge och Falun. Vad har åstadkommit.?

Hållbar föreningsutveckling

Årsmötet 25/3, genomfördes digitalt. Det blev ett lyckat möte, fler än vanligt deltog. Nina Eadie var ordförande för mötet.

Länsstämma, 18/4 via Zoom

Gunilla Roos var vår representant. Miljöpriset delades ut till rekoringen, en smutsig känga gick till Karl Hedin.

12-14/6 Digital riksstämma

Från Falun deltog Anders Gottberg. Det var färre deltagare än vanligt, men debatten var mycket koncentrerad, då den huvudsakligen fördes skriftligt. Ungefär 100 motioner behandlades. Anders föreslog bland annat stämman att göra ett särskilt uttalande om biologisk mångfald och strandskydd. Uttalandet formulerades av en grupp på rikskansliet och skickades sedan som pressmeddelande.

7/12 Start studiecirkel i klimatpsykologi

Äger därefter rum varannan tisdag jan-mars 2022.

Jenny Thorold, psykolog, håller i denna studiecirkel, som bygger på boken med samma namn. Den riktar sig till den som vill agera aktivt för klimatet; vare sig som ledare, beslutsfattare eller helt enkelt medmänniska, och även till de som själva börjat göra förändringar, men är frustrerade över att kompisarna eller politikerna inte gör sin del.

Styrelsedag

En heldag hemma hos Birgitta, där vi diskuterade ideer och vad vi vill och kan arbeta med under kommande året. Dagen mynnade ut i en planering för vårens aktiviteter med fokus på valet i september.

Kretsens kontakt med allmänheten

Hemsidan

Maja Myrén och Jon Frank har hållit hemsidan uppdaterad för att nå medlemmar och allmänheten med information om våra aktiviteter.

Sociala medier

Christine Riedwyl och Birgitta Johansson har löpande lagt ut kretsens nyheter på Facebook. Vi har vid större arrangemang även lagt ut betalannonser på Facebook. [Länk till facebook.](#)

Medlemsutskick

Vi har inte längre några medlemsutskick via mejl.

“Visitdalarna” och “Det händer i Dalarna”

Christine Riedwyl har lämnat in relevanta evenemang till Visitdalarna, som lägger ut dem på sitt kalendarium. Vid några tillfällen har vi även annonserat på “Det händer i Dalarna”.